

Премиерот потврдува дека општините се подготвени за втората фаза, фискалната децентрализација, но состојбите на теренот не се розови. Освен тоа, останува и нејасно дали владината идеја за рамномерен регионален развој, поконкретно, финансиската државна инјекција наменета за регионални проекти, за кои ќе одлучуваат самите општини, ќе ги даде посакуваните резултати. Сепак, напишано правило е - колку општините и да не се подготвени за фискализацијата, ќе мора да стартуваат, зашто децентрализацијата е услов за македонското европско и евроатлантско интегрирање, а доцнењето нè враќа назад, барем такво е објаснувањето на надлежните.

ЌЕ ОДГОВОРАТ ЛИ ГРАДСКИТЕ ТА ФИСКАЛНАТА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА

"МОДЕЛОТ ПО КОЈ ФУНКЦИОНИРА АСОЦИЈАЦИЈАТА ТРЕБА ДА БИДЕ МОДЕЛ КОЈ ТРЕБА ДА ГО ПРИФАТАТ И ДРЖАВАТА И ПАРТИИТЕ", ВЕЛИ АНДРЕЈ ПЕТРОВ

"ЛОКАЛЦИТЕ" И "ПОПОВИ" ОД ЦЕН

бедат финансиски средства за успешно да функционираат надлежностите, кои им беа пренесени од централно на локално ниво. Токму овде нормално е да се постави и прашањето дали првите луѓе на општините ќе можат да им обезбедат плата на вработените наставници. Во изминатиов период, поради заостанати долгови, многу училишта имаа проблем со греењето. Мораше да интервенира Владата за да продолжи нормалното функционирање на наставата.

(НЕ)ПОДГОТВЕНОСТ

Што ако градоначалниците повторно се соочат со истите проблеми? Колку општините ќе можат, од приходите кои ги остваруваат на сопствената територија, да одговорат на обврските кои ги бара фискалната децентрализација? Можеби некои општини се доволно развиени за сами да го решат евентуалниот проблем, но што ќе се случува со руралните општини? Таму училиштата се во руинирана состојба и секојдневно постои опасност од некаква хаварија. Имено, ќе мора да се интервенира токму тука, а потоа да се преземат активности во однос на платите на наставниот кадар затоа што тој е тука поради децата, кои не смеат да учат во вакви катастрофални состојби.

Иако премиерот потврдува дека општините се подготвени за втората фаза, сепак состојбите на теренот не се розо-

"Еден од значајните периоди за ЗЕЛС секако е и процесот на децентрализација, кој почна во 2005 година, но за кој бевме врзани и имавме значајни активности неколку години пред тоа. Преку свои претставници ЗЕЛС беше вклучен во процесот на изготвување на законските решенија и во работата на Собранието преку консултации и лобирање пред донесување на законите. Од моментот на отпочнување на реализацијата на процесот на децентрализација, нашето инволвирање во него е дури и многу поголемо. Тука сме да ги детектираме недостатоците, неправилностите и проблемите и да бараме решение за нив во дијалог со претставниците

ви. Освен тоа, останува и нејасно колку идејата за рамномерен регионален развој, односно финансиската државна инјекција наменета за регионални проекти, за кои ќе одлучуваат самите општини, ќе ги даде посакуваните резултати. Сепак, напишано правило е - колку општините и да не се подготвени за фискализацијата, тие сепак ќе мора да стартуваат, зашто децентрализацијата е услов за македонското европско и евроатлантско инте-

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

Пред стартот на втората фаза од децентрализацијата, градските татковци побараа повисоки средства за ДДВ и најмалку 30 отсто од персоналниот данок на доход. Иако се пожалија дека за зголемувањето на ДДВ не наоѓаат разбирање кај одговорните во Владата, сепак тврдат дека нема да се откажат од барањето и оти ова прашање секогаш ќе биде отворено. Првите луѓе на општините веќе побарале да се направи проценка кој е вистинскиот процент на ДДВ кој треба да го издвојува државата за потребите на општините а, исто така, инсистираат и надлежностите околу државното градежно и земјоделско земјиште итно и без никакво одложување во пакет да бидат пренесени на единиците на локалната самоуправа. Имајќи ги предвид проблемите со кои на стартот на децентрализацијата се соочија општините, денес, два месеца пред почетокот на фискализацијата, повторно го поставуваме истото прашање. Ќе успеат ли градските татковци да обез-

ТКОВЦИ НА ПРЕДИЗВИЦИТЕ КОИ ГИ НОСИ ИЈА?

грирање, доцнењето нè враќа назад, барем такво е објаснувањето на надлежните.

"Децентрализацијата е еден од клучните елементи на Рамковниот договор, меѓутоа, би рекла дека таа е и многу повеќе од одредбите на овој Договор. Всушност, како и самиот Договор, децентрализацијата значи добро владеење за секој граѓанин", изјави американската амбасадорка во Македонија, Џилијан Милоновиќ.

Во оваа насока е и пораката на евроамбасадорот Ерван Фуере.

"Спроведувањето на процесот на децентрализација останува една од клучните компоненти на охридскиот Договор. Тој има важни политички цели, власта да се доближи до граѓаните, да се зајакне процесот на демократизација, а опфатот на децентрализацијата во земјата е голем, се протега од фискално управување до оперативни одговорности или, пак, јавни услуги".

ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈАТА Е УСЛОВ ЗА МАКЕДОНСКОТО ЕВРОПСКО И ЕВРОАТЛАНТСКО ИНТЕГРИРАЊЕ

Е ПРИФАЌААТ ТРАЛНАТА ВЛАСТ

на централната власт. Успехот е променлив, некогаш го има, а некогаш се соочуваме и со сериозни проблеми, кои бараат и повеќе време за конечно решавање. 35-годишнината ќе ја збогатиме и со поставување на темелите за изградба на новиот дом на единиците на локалната самоуправа во РМ. Објектот, финансиран од Агенцијата за реконструкција на Европската унија, ќе биде нова модерна зграда од 720 метри квадратни, со приземје, кат и потпокрив. До крајот на оваа година, во 'куќата на општините' ќе биде сместен ЗЕЛС и ќе претставува дом за средби и состаноци на сите членки на Заедницата", вели Андреј Петров.

ПОЧЕТОЦИТЕ

Заедницата на единиците на локалната самоуправа е единствена ваква организација во државата, која постојано се "бори со власта", без оглед од која политичка провиниенција таа е составена, ги обединува интересите на градоначалниците во однос на подоброто функционирање на нивните општини. Но, во

изминатиов период и тука политиката си го земаше својот дел. Па, така се случуваше градоначалниците кои доаѓаат од опозицијата да ги критикуваат оние кои се на власт велејќи дека токму нивната блискост со власта била пресудна за финансиите. Приказната се повторуваше наизменично со доаѓањето и со заминувањето на владејачките гарнитурни. На моменти се доведуваше во прашање и учеството на градоначалниците на ДУИ во ЗЕЛС и се најавуваше паралелна ЗЕЛС составена од албански градоначалници. Но, сепак преовлада ставот на градските татковци дека интересот на граѓаните треба да биде пред сè и над сè. Деновите оваа организација одбележа 35-годишен јубилеј, а Андреј Петров беше реизбран за да ја води и во наредните две години.

"Централната и локалната власт треба да бидат рамноправни партнери, а тука нема место ниту за потценување ниту за притисоци. Решенијата за проблемите пред стартот на фискалната децентрализација треба да произлезат од општините, а не да бидат наметнати од Владата. Во 'куќата на општините' владее слога, пријателство и почитување. Градоначалниците соработуваат, а политичките бои не се битни. Тежнееме за интегритет на личност на градоначалник, кој ќе биде почитуван и ценет. Моделот по кој функционира асоцијацијата треба да биде модел кој треба да го прифатат и државата и партиите. ЗЕЛС ќе биде секогаш на страната на градоначалниците и ќе ги брани нивните интереси, особено кога

станува збор за суспендирање на надлежностите, како што се случи во образованието и во урбанизмот", истакна Петров.

Претседателот на ЗЕЛС и градоначалник на Општина Карпош се осврна и на почетоците на формирањето на оваа организација.

"Во почетоците на ЗЕЛС, кој тогаш го носеше името Заедница на општините и градовите на Македонија, членуваа 30 тогашни општини. Во наредните години членството ја достигна бројката од 124 општини, поточно од 1996 година, додека од 2005 година ЗЕЛС брои 85 членки. Сепак, најважен е фактот дека во изминатите години сите општини постојано биле членки на ЗЕЛС. Огромни се постигнувањата на ЗЕЛС во овие 35 години, во делот на застапувањето на општините пред централната власт, но и пред донаторската заедница и сите други релевантни меѓународни организации. Во дијалогот со централната власт, најголемото достигнување се постигна со потпишувањето на Меморандумот за соработка меѓу ЗЕЛС и Владата на Република Македонија на 5 март 2003 година. Од тогаш станавме вистински партнери на Владата на Република Македонија, со која разговараме рамноправно за потребите на општините. Постојаната комуникација со министерствата и со Собранието овозможуваат побрзо и поефикасно решавање на проблемите на општините. ЗЕЛС стана членка на неколку важни меѓународни организации, како што се НАЛАС, ЦЕМР и секако Советот на Европа. Во тие организации имаме можност да ги размениме искуствата со колегите од регионот и од Европа, но и да одиграме значајна улога во борбата за заштита на правата на општините и нивната независност. Се изборивме за значајно место во тие организации, каде сме признати под уставно име, а Секретаријатот на НАЛАС од неодамна се наоѓа токму во Скопје и со него раководи извршен директор кој е Македонец", објасни претседателот на ЗЕЛС.